

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี กลุ่มพัฒนาระบบการเงินและการบัญชี โทร. ๓๔๒๓

ที่ กษ.๐๔๐๔/ว.๓๗

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง แจ้งเวียนรายงานสรุปผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำสรุปผลการประเมินจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในภาพรวม และรายงานปริมาณสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ไม่สามารถพัฒนาชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน พร้อมรายงานจุดอ่อนของการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรระดับควรปรับปรุง และระดับพอใช้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ เพื่อจัดส่งให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาบูรณาการในการขับเคลื่อน ส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อยกระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ ในการนี้ ท่านอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีบัญชาให้จัดทำสำเนาหนังสือรายงานสรุปผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร แจ้งเวียนผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ทราบด้วย

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี จึงขอส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวตามที่แนบมาพร้อมนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางวิไลรัตน์ เทวะผลิน)

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

รายงานสรุปผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
พร้อมรายงานจุดอ่อนของการควบคุมภายในระดับควรปรับปรุง และระดับพอใช้
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำระบบประเมินการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน
มีองค์ประกอบ ๔ ส่วน ได้แก่ การประเมินสภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม
การประเมินระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และการประเมินระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้
ผู้สอบบัญชีประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานสอบบัญชีประจำปีของสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว ผ่านระบบ Intranet ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยมีค่าคะแนนและสรุปผล
ระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ๕ ระดับ ดังนี้

ชั้นคุณภาพดีมาก	มากกว่าร้อยละ	๐.๙๕
ชั้นคุณภาพดี	มากกว่าร้อยละ	๐.๘๐ - ๐.๙๕
ชั้นคุณภาพพอใช้	มากกว่าร้อยละ	๐.๖๐ - ๐.๘๐
ชั้นคุณภาพควรปรับปรุง	มากกว่าร้อยละ	๐.๔๕ - ๐.๖๐
ไม่มีการควบคุมภายใน	มากกว่าร้อยละ	๐.๔๕

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงได้สรุปรายงานผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ ในภาพรวม ดังนี้

ตารางที่ ๑ : รายงานจำนวนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
จำแนกตามชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

ส.ต.ท.	สรุปผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน						แผนงาน ทั้งสิ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ไม่มีการ ควบคุมภายใน	รวม (สอบบัญชีเสร็จ)	
ส.ต.ท. ๑	๖๑	๒๙๖	๑๐๘	๔๒	๕๓๙	๑,๐๔๖	๑,๑๙๓
ส.ต.ท. ๒	๖๙	๓๕๐	๑๔๗	๑๗	๑๖๓	๗๔๖	๙๒๘
ส.ต.ท. ๓	๖๕	๑๙๒	๘๔	๙๗	๕๑๖	๙๕๔	๑,๐๕๖
ส.ต.ท. ๔	๓๑	๑๗๒	๗๖	๑๒๓	๗๑๔	๑,๑๑๖	๑,๒๕๑
ส.ต.ท. ๕	๒๘	๒๐๐	๑๑๑	๖๗	๔๘๕	๘๙๑	๑,๓๐๔
ส.ต.ท. ๖	๕๔	๒๕๕	๑๒๕	๔๘	๖๕๔	๑,๑๓๖	๑,๓๔๔
ส.ต.ท. ๗	๓๙	๒๑๙	๑๑๕	๕๓	๔๗๘	๙๐๔	๑,๑๓๘
ส.ต.ท. ๘	๖	๒๖๑	๑๑๑	๓๔	๒๒๖	๖๓๘	๗๖๕
ส.ต.ท. ๙	๑๘	๒๑๗	๑๑๗	๑๖	๘๘	๔๕๖	๖๓๙
ส.ต.ท. ๑๐	๔๓	๓๒๘	๑๓๖	๓๔	๑๕๓	๖๙๔	๘๙๔
รวม	๔๑๔	๒,๔๙๐	๑,๑๓๐	๕๓๑	๔,๐๑๖	๘,๕๘๑	๑๐,๕๑๒
คิดเป็นร้อยละ ของผลรวม/ แผนงานทั้งสิ้น	๓.๙๔	๒๓.๖๙	๑๐.๗๕	๕.๐๕	๓๘.๒๐	๘๑.๖๓	

จากตารางข้างต้นสรุปได้ ดังนี้

การประเมินขั้นคุณภาพการควบคุมภายในตามแผนงานสอบบัญชี ปี ๒๕๖๐ ได้กำหนดแผนงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ทั้งสิ้นจำนวน ๑๐,๕๑๒ แห่ง ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานสอบบัญชีประจำปีเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๘,๕๘๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๖๓ ของแผนงานทั้งสิ้น ซึ่งในจำนวนนี้ ผู้สอบบัญชีได้ทำการประเมินขั้นคุณภาพการควบคุมภายใน หลังจากที่ได้สอบบัญชีประจำปีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีระดับชั้นคุณภาพ ดังนี้

ดีมาก	จำนวน ๔๑๔ แห่ง	คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๔	ของผลสอบบัญชีแล้วเสร็จ
ดี	จำนวน ๒,๔๙๐ แห่ง	คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๙	ของผลสอบบัญชีแล้วเสร็จ
พอใช้	จำนวน ๑,๑๓๐ แห่ง	คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๕	ของผลสอบบัญชีแล้วเสร็จ
ควรปรับปรุง	จำนวน ๕๓๑ แห่ง	คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๕	ของผลสอบบัญชีแล้วเสร็จ
ไม่มีการควบคุมภายใน	จำนวน ๔,๐๑๖ แห่ง	คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒๐	ของผลสอบบัญชีแล้วเสร็จ

ตารางที่ ๒ : รายงานผลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน
ซึ่งสามารถพัฒนาชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน
ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

สหกรณ์และกลุ่มที่ไม่มีชั้น คุณภาพการควบคุมภายใน (ยอดยกมา ณ ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๙)	สอบบัญชี เสร็จสิ้น (แห่ง)	การพัฒนาเข้าสู่การจัดชั้นคุณภาพ การควบคุมภายใน (ปี ๒๕๖๐)				รวมจัด ชั้นฯ (แห่ง)	ไม่มีการ ควบคุม ภายใน	สอบ บัญชียังไม่ แล้ว เสร็จ	รวมทั้งสิ้น (แห่ง)
		ควร ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก				
สหกรณ์ (๑,๑๖๖ แห่ง)	๘๙๗	๑๒๙	๖๖	๑๗	-	๒๑๒	๖๘๕	๒๖๙	๑,๑๖๖
กลุ่มฯ (๓,๑๑๑ แห่ง)	๒,๗๗๒	๑๐๕	๔๙	๘	-	๑๖๒	๒,๖๑๐	๓๓๙	๓,๑๑๑
รวมทั้งสิ้น (๔,๒๗๗ แห่ง)	๓,๖๖๙	๒๓๔	๑๑๕	๒๕	-	๓๗๔	๓,๒๙๕	๖๐๘	๔,๒๗๗
ร้อยละของทั้งสิ้น	๘๕.๗๘	๕.๔๗	๒.๖๙	๐.๕๘	-	๘.๗๔	๗๗.๐๔	๑๔.๒๒	
ร้อยละของสอบบัญชีแล้วเสร็จ		๒.๗๘	๑.๑๓	๐.๒๘	-	๒.๑๙	๗๖.๐๕	๑๔.๒๒	

จากตารางข้างต้นสรุปได้ ดังนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ รอบ ๑๒ เดือน ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีชั้นคุณภาพการควบคุมภายในหรือที่ไม่มีระบบการควบคุมภายใน ยอดยกมา ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ จำนวนทั้งสิ้น ๔,๒๗๗ แห่ง แยกเป็นสหกรณ์ จำนวน ๑,๑๖๖ แห่ง กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๓,๑๑๑ แห่ง ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบบัญชีและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้แล้ว จำนวน ๓,๖๖๙ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๘ ของจำนวนทั้งสิ้น ซึ่งสามารถพัฒนาเข้าสู่การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในได้ทั้งสิ้น จำนวน ๓๗๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๔ ของจำนวนที่ตรวจสอบบัญชีและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ โดยแยกเป็นระดับควรปรับปรุง จำนวน ๒๓๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๗ ระดับพอใช้ จำนวน ๑๑๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๓ และระดับดี จำนวน ๒๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๘ และยังไม่สามารถพัฒนาชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอีก จำนวน ๓,๒๙๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๑ ของจำนวนที่ตรวจสอบบัญชีและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ รวมทั้งสอบบัญชียังไม่แล้วเสร็จจำนวน ๖๐๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๒ ของจำนวนทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ...

ข้อเสนอแนะ ข้อมูลจากตารางที่ ๒ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ มีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ไม่สามารถจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน จำนวน ๓,๒๙๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๑ ของจำนวนที่สอบบัญชีแล้วเสร็จ ซึ่งมีจำนวนสูงมาก สาเหตุเนื่องจากสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีคุณลักษณะไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ข้อใดข้อหนึ่ง (ตามหนังสือ ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๘๕ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔) ดังนี้

๑. สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงินและการบัญชีออกจากกัน และได้ปฏิบัติงานจริงตามที่มีการแบ่งแยกหน้าที่

๒. สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการจัดทำบัญชีให้ตรวจสอบได้ ซึ่งการจัดทำบัญชีอย่างน้อยควรมีงบทดลองทุกเดือน

๓. สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการกำหนดระเบียบการปฏิบัติงาน กรณีไม่มีระเบียบปฏิบัติงานเนื่องจากสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเริ่มดำเนินธุรกิจประเภทนั้น ๆ เป็นปีแรก อาจใช้มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินธุรกิจนั้นแทนได้ แต่ต้องมีระเบียบการปฏิบัติงานอื่นครบถ้วน กรณีเช่นนี้ให้ถือว่ายังเข้าข่ายตามเกณฑ์ที่กำหนด

.....